

Ascert-certificatieschema buiten spel voor OD's: wetgever trekt eindelijk de streep

Wie de wetgeving naast elkaar legt, ziet dat de **scheiding tussen leefomgeving en arbeidsomstandigheden** al jaren bestaat: de **inhoudelijke beoordeling van een asbestinventarisatierapport — waaronder de risicoklasse-indeling — behoort exclusief tot het Arbo-certificatiespoor** (CBI's en de Nederlandse Arbeidsinspectie). De **Landsadvocaat-adviezen uit 2019 bevestigen dit expliciet**.

Staatsblad 2025, 242 (19 september 2025) raakt aan een ánder onderdeel van het stelsel, en doet eerder het tegenovergestelde van wat vaak wordt aangenomen: het **bevestigt en verduidelijkt** dat gemeenten (Omgevingsdiensten), **sinds de inwerkingtreding van het Bbl op 1 januari 2024, bevoegd gezag zijn voor toezicht en handhaving op de zorgvuldige uitvoering van asbestverwijdering** (art. 7.4/7.21 Bbl). Dat is een bevoegdheid waar Omgevingsdiensten — blijkens de toelichting — **zelf meermaals om hebben gevraagd**.

Wat **Stb. 2025, 242 níet doet**, is die bevoegdheid uitbreiden naar **de inhoud van het asbestinventarisatierapport zelf**. Op dat vlak blijft de OD beperkt tot **de vormtoets van artikel 22 Certificatieschema / artikel 4.54a Arbobesluit: is het rapport aanwezig en compleet — niet: is de risicoklasse-indeling juist**. Dát onderscheid — **niet "Stb. 2025, 242 sluit OD's buiten"** — is waar certificaathouders zich op kunnen beroepen.

In deze editie zet ik **de feiten helder op een rij** en geef ik certificaathouders **concrete handvatten** om zich te verweren tegen handhaving die verder gaat dan de vormtoets. **De grens ligt niet waar veel mensen denken — maar hij ligt er wél degelijk**.

1. Twee domeinen, twee wettelijke werelden Omgevingsdiensten → Leefomgeving (Bbl / Asbestverwijderingsbesluit)

- Bewaken de omgeving, het milieu en de veiligheid van omwonenden.
- Mogen ingrijpen wanneer asbest zich kan verspreiden naar de omgeving.
 - Zijn géén bevoegd gezag voor de Arbeidsomstandighedenwet.

Arbeidsinspectie & CBI's → Arbeidsomstandigheden (Arbowetgeving)

- Bewaken de veiligheid van werknemers.
- Handhaven op:
 - blootstelling aan asbestvezels,
 - correcte uitvoering van risicoklassewerkzaamheden.
- Het Ascert-certificatieschema is volledig verankerd in de Arbowetgeving, **niet** in het Bbl.

2. Staatsblad 2025, 242: de definitieve bevestiging Op 19 september 2025 verscheen **Staatsblad 2025, 242**, een verzamelbesluit dat onder meer **artikel 7.21 Bbl** en **artikel 7 Asbestverwijderingsbesluit 2005** wijzigt. Volgens de **Nota van Toelichting** (par. 2.7, "Toezicht verwijderen asbest") zijn gemeenten (Omgevingsdiensten) **al sinds 1 januari 2024 bevoegd gezag voor toezicht en handhaving op de zorgvuldige asbestverwijdering bij sloopwerkzaamheden**. Dit besluit **verduidelijkt** die bevoegdheid verder — **mede op verzoek van de Omgevingsdiensten zelf**.

Dat is dus **geen inperking** van de OD-bevoegdheid, maar een **bevestiging en aanscherping** ervan — zij het **uitdrukkelijk beperkt tot de zorgvuldigheid van de fysieke uitvoering** (geen asbestresten na verwijdering, verspreiding voorkomen/opruimen, art. 7.21 Bbl).

Wat **Stb. 2025, 242** **niet regelt en niet wijzigt**, is de bevoegdheid tot **inhoudelijke beoordeling van het asbestinventarisatierapport zelf** (waaronder de risicoklasse-indeling). Die blijft, ook ná dit Staatsblad, volledig geregeld via **artikel 4.54a Arbobesluit** en **artikel 22 van het Certificatieschema**, en is dus **voorbehouden aan CBI's en de Nederlandse Arbeidsinspectie**.

Kortom: OD's houden hun — inmiddels **bevestigde en verduidelijkte** — rol bij de **zorgvuldigheid van de sanering**, én hun **beperkte rol bij de vormtoets** van het inventarisatierapport. Wat zij **niet hebben** — vóór én na Stb. 2025, 242 — is een bevoegdheid om zich **een eigen inhoudelijk oordeel te vormen over de juistheid van de inventarisatie of de risicoklasse-indeling**.

2.2 De wettelijke rol van OD's is en blijft helder en beperkt

OD's hebben drie kerntaken in het kader van asbest:

- **Toezien op risico's voor de omgeving**, waaronder het beoordelen of werkzaamheden of situaties kunnen leiden tot blootstelling of verspreiding van asbestvezels. (Omgevingswet art. 18.1; Bbl art. 7.4)
- **Optreden bij mogelijke verspreiding**, door maatregelen te treffen of verplichtingen op te leggen wanneer zij inschatten dat er risico's voor de leefomgeving bestaan. (Bbl art. 7.4 lid 1; Asbestverwijderingsbesluit art. 4–5)
- **Handhaven op basis van het Bbl en het Asbestverwijderingsbesluit**, inclusief de daarin opgenomen zorgplichtbepalingen. (Bbl; Asbestverwijderingsbesluit; Omgevingswet hoofdstuk 18)

Dit is het volledige wettelijke speelveld. Niet meer, niet minder.

2.3 Hoe OD's het Ascet-certificatieschema tóch binnenhaalden

In de praktijk vullen OD's de zorgplicht vaak in door **eisen uit het private certificatieschema** te gebruiken als normatief kader.

In de praktijk gebeurde het volgende:

1. OD vermoedt “mogelijke verspreiding”.
2. OD beroept zich op de **zorgplicht** (Bbl art. 7.4).
3. OD stelt dat maatregelen nodig zijn.
4. OD neemt **eisen uit het Ascet- certificatieschema** over in een **maatwerkvoorschrift**.

5. Die eisen worden vervolgens gehandhaafd alsof het wetgeving is.

Het resultaat:

Ascet-certificatieschema-eisen werden via de achterdeur verplicht gesteld. Zonder aanwijzing door de wetgever. Zonder democratische legitimatie.

Zonder rechtszekerheid voor de sector.

2.4 Wat OD's wél mogen binnen het

Ascet-certificatieschema:

Een OD mag enkel een de **vormtoets uitvoeren** op artikel 22 “Asbestinventarisatierapport”.

OD's mogen alleen:

- **controleren of er een inventarisatierapport is,**
- **controleren of alle verplichte onderdelen aanwezig zijn** (vormvereisten),
- **controleren of het rapport voldoet aan art. 4.54a Arbobesluit.**

Dit is een **vormtoets**, geen inhoudstoets.

OD's mogen dus **niet beoordelen**:

- of de risicoklasse “goed” is,
- of de meetstrategie juist is,
- of de inventarisatie “volledig genoeg” is,
- of het rapport voldoet aan inhoudelijke werkwijzen.

Grondslag (wettelijke onderbouwing):

- De inventarisatieplicht komt uit **Arbobesluit art.**

4.54a. Daarin staat dat vóór werkzaamheden een asbestinventarisatierapport moet worden opgesteld.

- De **Arboregeling** bevat een **statische verwijzing** naar het Ascet-certificatieschema, waardoor **artikel 22 van het schema wettelijk bepaalt welke onderdelen een inventarisatierapport moet bevatten**. Dat zijn dus **vormvereisten**, geen inhoudelijke normen.
- **Het inventarisatierapport is een verplicht onderdeel van de sloopmelding**
- Op grond van **Bbl art. 7.10 lid 3** moet bij een sloopmelding een **asbestinventarisatierapport** worden gevoegd.

(Pels Rijcken-adviezen 17 juni 2019 – PRDF-2766323 en 16 december 2019 – PRDF-3138667)

Wat OD's ook níet mogen: Ascertain-certificatie- schema - eisen als handhavingsnorm gebruiken Staatsblad 2025, 242 maakt glashelder:

- OD's handhaven uitsluitend op **Bbl**, **Asbestverwijderingsbesluit** en **Omgevingswet**.
- Het Ascertain-certificatieschema heeft **alleen normatieve werking binnen het Arbo-domein**, via de Arboregeling.
- OD's mogen Ascertain-certificatieschema-eisen **niet** gebruiken als normatief kader in het omgevingsrecht.
- Zij mag (ook) niet:
Inhoudelijke aspecten van het certificatieschema beoordelen zoals:
 - (uitvoering van) werkmethoden,
 - risicoklasse indelingen,
 - hoeveelheden,
 - verplichtingen van certificaathouders
 - technische keuzes.Die bevoegdheid ligt uitsluitend bij SZW/CBI's binnen het **arbeidsomstandighedenrecht**.
- De zorgplicht (Bbl art. 7.4) is **geen sluiproute** om eisen uit het Ascertain-certificatieschema verplicht te stellen.
- Maatwerkvoorschriften mogen **niet** worden gebruikt om Ascertain-certificatieschema-eisen alsnog bindend te maken.

Met andere woorden:

- **OD's mogen alleen de vormvereisten toetsen.**
- **OD's mogen niet de inhoud van het Ascertain-certificatieschema handhaven.**
- **En OD's mogen het Ascertain-certificatieschema niet gebruiken als publiekrechtelijke norm.**

Precies dat is de streep die de wetgever nu trekt.

Waarom dit zo belangrijk is

- **Rechtszekerheid:** bedrijven weten weer wat wettelijk verplicht is.
- **Scheiding van domeinen:** Arbo-normen blijven bij SZW; omgevingsnormen bij IenW/OD's.
- **Einde aan private normering via de achterdeur.**
- **OD's moeten hun handhavingspraktijk aanpassen aan de wettelijke grenzen.**

5. Oproep 1 aan certificaathouders: laat je niet onterecht sanctioneren op eisen uit het Ascertain-certificatieschema

Hoewel de wettelijke kaders inmiddels glashelder zijn, blijkt in de praktijk dat **veel Omgevingsdiensten tóch handhaven op onderdelen van het Ascertain-**

certificatieschema wat dus buiten hun bevoegdheid valt.

Wat jij als certificaathouder moet doen wanneer een OD buiten haar mandaat treedt

1. *Blijf altijd professioneel en vriendelijk* Maar wees tegelijk glashelder en standvastig. De wet staat aan jouw kant.
2. *Bied weerstand tegen onrechtmatige handhaving* Wanneer een OD toetst op onderdelen van het Ascertain-certificatieschema anders dan artikel 22, mag je dat direct en feitelijk benoemen.
3. *Verwijs naar Staatsblad 2025, 242* Dit Staatsblad bevestigt expliciet dat OD's géén Arbo-normen mogen handhaven en géén bevoegdheid hebben over het Ascertain- certificatieschema. Laat deze Asbest Dialoog zien. Overhandig desnoods een kopie.
4. *Laat jouw verweer opnemen in het handhavingsrapport* Je hebt altijd het recht om jouw opmerkingen en verweren te laten vastleggen (Artikel 5:9, 4:7, 4:8 en 3:2 Awb). Zeg letterlijk: "Ik breng dit verweer in. Ik verzoek dat dit volledig wordt opgenomen in het verslag en dat u dit verweer inhoudelijk en onderbouwd bestrijdt." En laat opschrijven dat je de OD aansprakelijk stelt voor alle kosten als blijkt dat de OD geen gelijk heeft.
5. *Doe wat de OD van je verlangt om het werkproces niet te lang op te houden.*
6. *Schakel een bestuursrechtadvocaat in*
7. *Ga in bezwaar tegen elke sanctie buiten het OD-mandaat* Boetes, lasten of rapportages die gebaseerd zijn op Arbo-normen of Ascertain-certificatieschema - eisen vallen buiten de wettelijke bevoegdheid van de OD. Bezwaar is dan niet alleen mogelijk — het is juridisch kansrijk.

Wat jij als certificaathouder moet doen wanneer een OD buiten haar mandaat treedt

1 Blijf altijd professioneel en vriendelijk

2 Bied weerstand tegen onrechtmatige handhaving

3 Verwijs naar Staatsblad 2025, 242

4 Laat jouw verweer opnemen in het handhavingsrapport en stel ze aansprakelijk

5 Doe wat de OD van je verlangt

6 Schakel een bestuursrechtadvocaat in

7 Ga in bezwaar tegen elke sanctie buiten het OD mandaat

6. Oproep 2 aan certificaathouders: help de praktijk zuiver maken

De afgelopen jaren zie ik een groeiend aantal signalen dat sommige Omgevingsdiensten buiten hun wettelijke boekje treden wanneer zij het Ascert-certificatieschema toepassen. Zoals je in deze editie hebt gelezen: **OD's mogen uitsluitend en beperkt artikel 22 van het Ascert-certificatieschema toetsen — niet de (inhoudelijke) rest van het Ascert-certificatieschema.**

Toch bereiken mij voorbeelden waarin OD's:

- inhoudelijke Ascert-certificatieschema -eisen
- beoordelen,
- risicoklassen ter discussie stellen,
- werkmethoden of processtappen corrigeren,
- of zelfs constatering doen die uitsluitend onder het Arbo-domein vallen. Dat is niet alleen onwenselijk, maar ook juridisch onhoudbaar.

En precies daarom hebben ik jouw hulp nodig. **Stuur jouw voorbeelden** naar asbestdialoog@gmail.com

Werk jij met een OD die:

- inhoudelijke eisen uit artikel 22 beoordeelt,
- risicoklasse of werkmethode “afkeurt”,
- Arbo-normen handhaaft die niet via 4.54a doorwerken,
- of op een andere manier buiten het Ascert-certificatieschema-mandaat treedt? Stuur dan ook je voorbeeld in. Groot of klein, recent of ouder — alles helpt om het beeld scherp te krijgen.

Asbest Dialoog beschermt alle inzenders; geen enkele melding wordt herleidbaar gemaakt.

Waarom dit belangrijk is

Alleen met echte praktijkvoorbeelden kunnen we:

- patronen zichtbaar maken,
- OD's en beleidsmakers confronteren met feitelijke casuïstiek,
- en de sector helpen om de wettelijke scheiding tussen leefomgeving en arbeidsomstandigheden te herstellen.

De wet is helder. Nu moet de praktijk volgen. Jouw voorbeelden zijn daarbij onmisbaar.

7. Oproep aan juristen en advocaten die asbestinventariseerder en asbestsaneerders bijstaan bij zaken tegen een OD: Een volledige juridische uitwerking over de demarcatie van een OD is beschikbaar en opvraagbaar middels een mail aan asbestdialoog@gmail.com.

Bronvermelding

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl):

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0041297> Art.

7.9 Sloopmelding en indieningsvereisten

Art. 7.10 Nadere voorwaarden bij sloop

Art. 7.11 Wijziging nadere voorwaarden

Asbestverwijderingsbesluit 2005:

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0019316> Art.

1 Begripsbepalingen

Art. 3 Verplichting tot inventarisatie

Art. 4 Uitzonderingen

Art. 7 Afvoer en opslag

Art. 8 Voorkomen nadelige gevolgen

Art. 16 Bevoegd gezag bij bouwwerken

Arbobesluit: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/>

Art. 1.5a Certificatiestelsel

Art. 4.54a Volledige inventarisatie

Omgevingsbesluit (vervangt Bor):

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0041278>

Art. 13.5–13.10 Uitvoerings- en handhavingsbeleid, risicogericht toezicht

Bijlage VI Basistakenpakket Omgevingsdiensten

Staatsbladen en Staatscouranten

Stcrt. 2018, 68771 – Ascert-certificatieschema

Stb. 2019, 155 – Wijziging Avb + Bouwbesluit

Stb. 2019, 178 – Inwerkingtreding art. 16 Avb

Stcrt. 2024, 34077 – Wijziging Ascert-certificatieschema

Stb. 2025, 242 – Rol OD vs. SZW (zeer recent en expliciet)

Pels Rijcken-adviezen

17 juni 2019 – PRDF-2766323

16 december 2019 – PRDF-3138667

En heeft u ondertussen een relevante vraag t.b.v. BV Nederland, stel ze dan gerust via een persoonlijk bericht op mijn LinkedIn-account. Melders blijven altijd anoniem — dat was zo, en dat blijft zo.

De publicatie is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Desondanks kunnen fouten of onvolledigheden voorkomen en kan informatie verouderen. De inhoud is niet bedoeld als vervanging van professioneel advies. Gebruik van de informatie is volledig op eigen risico. Ik aanvaard geen aansprakelijkheid voor directe of indirecte schade voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie, noch voor de inhoud van externe websites waarnaar wordt verwezen.

Deze inhoud is copyright-free en valt in het publiek domein (CC0)